

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Біологічний факультет
Кафедра генетики та біотехнології

Затверджено
на засіданні кафедри генетики та біотехнології
біологічного факультету
Львівського національного
університету імені Івана Франка
(протокол № 6 від 15 березня 2023 р.)

Завідувач кафедри.

проф. Віктор ФЕДОРЕНКО

Силабус з навчальної дисципліни
«Магістерський семінар з генетики»
що викладається в межах ОПП Генетика
другого (магістерського) рівня вищої освіти для здобувачів
за спеціальністю 091 Біологія та біохімія

Львів 2023

Назва курсу	Магістерський семінар з генетики
Адреса викладання курсу	вул. Грушевського 4, 79005 Львів.
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Біологічний факультет, кафедра генетики і біотехнології.
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	09 Біологія, 091 Біологія та біохімія.
Викладачі курсу	Доцент кафедри генетики і біотехнології, к.б.н. Голуб Наталія Ярославівна.
Контактна інформація викладачів	nataliia.holub@lnu.edu.ua
Консультації по курсу відбуваються	Консультації в день проведення практичних занять (за попередньою домовленістю). Також можливі он-лайн консультації на платформі ZOOM.
Сторінка курсу	
Інформація про курс	Дисципліна «Магістерський семінар з генетики» є нормативною дисципліною зі спеціальності 091 – Біологія та біохімія для ОПП магістра Генетика, яка викладається в I семестрі в обсязі 3 кредити (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація курсу	Курс розроблено з метою підготовки висококваліфікованих фахівців, здатних розв'язувати теоретичні і практичні проблеми в галузі біології. Здобувачі отримують та розширюють знання та навички, необхідні для аналізу теоретичного матеріалу та результатів власних наукових досліджень.
Мета та цілі курсу	Метою викладання навчальної дисципліни «Магістерський семінар з генетики» є поглиблення у здобувачів знань з обраної спеціальності, особливо тематики власних наукових досліджень, вміння пошуку необхідної інформації у базах даних, вміння застосовувати ці знання у професійній діяльності для вирішення актуальних проблем в галузі біології. Дисципліна «Магістерський семінар з генетики» має сприяти формуванню у студентів такої інтегральної компетентності: здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі біології при здійсненні професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог. А також таких загальних і фахових компетентностей. Загальні компетентності: ЗК01. Здатність працювати у міжнародному контексті. ЗК02. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології. ЗК03. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК04. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. Фахові компетентності: ФК01. Здатність користуватися новітніми досягненнями біології, необхідними для професійної, дослідницької та/або інноваційної діяльності.

	ФК03. Здатність користуватися сучасними інформаційними технологіями та аналізувати інформацію в галузі біології і на межі предметних галузей. ФК05. Здатність планувати і виконувати експериментальні роботи з використанням сучасних методів та обладнання. ФК8. Здатність презентувати та обговорювати результати наукових і прикладних досліджень, готувати наукові публікації, брати участь у наукових конференціях та інших заходах. ФК10. Здатність використовувати результати наукового пошуку в практичній діяльності. ФК11. Здатність планувати етапи та обирати методи наукового дослідження у сфері генетики, селекції та генетичної інженерії вірусів, прокаріотичних та еукаріотичних організмів. ФК12. Здатність користуватись базами даних, в яких зберігається інформація про структуру геномів та їхню експресію, а також відповідні транскриптоми і протеоми, визначати <i>in silico</i> основні параметри нуклеотидних та амінокислотних послідовностей, виявляти послідовності геномів, що кодують білки та РНК, а також інші структурні і функціональні ділянки геномів, передбачати і моделювати структуру білків та РНК, складати геноми за даними їх секвенування і здійснювати молекулярно-філогенетичний аналіз. ФК13. Здатність планувати і аналізувати результати дослідів із виділення і аналізу ДНК, РНК і білків, синтезу ДНК і РНК <i>in vitro</i>, конструювання векторних та рекомбінантних молекул ДНК, вивчення експресії трансгенів, визначати об'єкти геномної інженерії, планувати та аналізувати експерименти з редагування геномів. ФК14. Уміння встановлювати тип генетичного контролю ознак людини, зокрема, спадкових захворювань, поведінкових реакцій, психічних особливостей, та інтелектуальних здібностей, обирати і використовувати цитогенетичні та молекулярні методи для діагностики спадкових та набутих захворювань та інтерпретувати результати скринінгових та діагностичних тестів. ФК15. Здатність використовувати основні методи секвенування нуклеїнових кислот, обирати необхідний метод секвенування відповідно до мети роботи, застосовувати інші методи геноміки до про- та еукаріотичних організмів, визначати підходи до збереження генофондів живих організмів і їх раціонального використання на основі наявних геномних даних. Цілі курсу: - вдосконалення умінь аналізу сучасних напрямків наукових досліджень у галузі біології і, зокрема, генетики, біотехнології, біоінформатики; - розвиток у здобувачів навичок аналізу сучасних джерел літератури щодо тематики власних наукових досліджень та актуальних проблем біології; - вдосконалення у студентів навичок підготовки та проведення наукових доповідей, ведення дискусій; - розвиток у здобувачів умінь рецензувати наукові доповіді; - розвиток здатності до самоосвіти;

	– набуття навичок критичного аналізу результатів власних і чужих наукових досліджень.
Література для вивчення дисципліни	Основна література: 1. Закон України «Про вищу освіту» https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/page#Text 2. Реєстр наукових видань України. http://nfv.ukrintei.ua/search?page=6 3. Етичний кодекс ученого України. Затверджено Загальними зборами Національної академії наук України 15 квітня 2009. https://www.znu.edu.ua/pidrozdily/ndch/etychnyj-kodex-uchenogo-Ukrajiny.pdf. 4. Що потрібно знати про плагіат: посібник з академічної грамотності та етики для «чайників». Режим доступу: http://library.kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/biblio/PDF/books_ac-gr.pdf. 5. Основи академічного письма. Методичні рекомендації та програма курсу. Режим доступу: https://saiup.org.ua/resursy/osnovy-akademichnogo-pysma-metodychni-rekomendatsiyi-ta-programa-kursu/. Інформаційні ресурси: 1. https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/ 2. www.sciencedirect.com 3. http://onlinelibrary.wiley.com 4. https://www.elsevier.com/ 5. https://www.scimagojr.com/ 6. https://www.scopus.com 7. https://omim.org/home/ 8. http://uk.wikipedia.org/wiki 9. http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/ MEDLINE. 10. https://www.genome.gov/about-genomics/teaching-tools/Genomics-Education-Websites 11. https://genomebiology.biomedcentral.com/
Тривалість курсу	Один семестр, 3 кредити.
Обсяг курсу	90 годин, з яких 32 години практичних занять та 58 годин самостійної роботи.
Очікувані результати навчання	Після завершення цього курсу студент буде: знати: - основні напрямки сучасних наукових досліджень в біології; - інформаційне забезпечення наукових досліджень; - принципи і правила підготовки наукової доповіді; - принципи і правила наукового спілкування. вміти: - користуватися сучасними інформаційними ресурсами в галузі біології, зокрема, власних наукових досліджень; - представляти узагальнені дані з досліджуваної тематики та результати власних наукових досліджень у вигляді підготованої презентації та усної доповіді; - рецензувати доповідь; - обґрунтовувати власну точку зору у диспутах.

	Курс «Магістерський семінар з генетики», як складова підготовки магістра, має сприяти досягненню таких програмних результатів навчання, як: ПР2. Використовувати бібліотеки, інформаційні бази даних, інтернет ресурси для пошуку необхідної інформації. ПР4. Розв'язувати складні задачі в галузі біології, генерувати та оцінювати ідеї. ПР5. Аналізувати та оцінювати вплив досягнень біології на розвиток суспільства. ПР8. Застосовувати під час проведення досліджень знання особливостей розвитку сучасної біологічної науки, основні методологічні принципи наукового дослідження, методологічний і методичний інструментарій проведення наукових досліджень за спеціалізацією. ПР9. Планувати наукові дослідження, обирати ефективні методи дослідження та їх матеріальне забезпечення. ПР10. Представляти результати наукової роботи письмово (у вигляді звіту, наукових публікацій тощо) та усно (у формі доповідей та захисту звіту) з використанням сучасних технологій, аргументувати свою позицію в науковій дискусії. ПР12. Використовувати інноваційні підходи для розв'язання складних задач біології за невизначених умов і вимог. ПР14. Дотримуватись норм академічної доброчесності під час навчання та провадження наукової діяльності, знати основні правові норми щодо захисту інтелектуальної власності. ПР15. Уміти самостійно планувати і виконувати інноваційне завдання та формулювати висновки за його результатами. ПР16. Критично осмислювати теорії, принципи, методи з різних галузей біології для вирішення практичних задач і проблем. ПР17. Планувати етапи та обирати методи наукового дослідження у сфері генетики, селекції та генетичної інженерії вірусів, прокаріотичних та еукаріотичних організмів. ПР18. Уміти користуватись базами даних, в яких зберігається інформація про структуру геномів та їхню експресію, а також відповідні транскриптоми і протеоми, визначати <i>in silico</i> основні параметри нуклеотидних та амінокислотних послідовностей, виявляти послідовності геномів, що кодують білки та РНК, а також інші структурні і функціональні ділянки геномів, передбачати і моделювати структуру білків та РНК, складати геноми за даними їх секвенування і здійснювати молекулярно-філогенетичний аналіз. ПР19. Планувати і аналізувати результати дослідів із виділення і аналізу ДНК, РНК і білків, синтезу ДНК і РНК <i>in vitro</i>, конструювання векторних та рекомбінантних молекул ДНК, вивчення експресії трансгенів, визначати об'єкти геномної інженерії, планувати та аналізувати експерименти з редагування геномів. ПР20. Встановлювати тип генетичного контролю ознак людини, зокрема, спадкових захворювань, поведінкових реакцій, психічних особливостей, та інтелектуальних здібностей, обирати і використовувати цитогенетичні та молекулярні методи для діагностики спадкових та набутих захворювань та інтерпретувати результати скринінгових та діагностичних тестів.

	ПР21. Знати основні методи секвенування нуклеїнових кислот, обирати необхідний метод секвенування відповідно до мети роботи, застосовувати інші методи геноміки до про- та еукаріотичних організмів, визначати підходи до збереження генофондів живих організмів і їх раціонального використання на основі наявних геномних даних.
Ключові слова	Сучасні проблеми досліджень, семінар, рецензія, презентація, інформаційні ресурси, бази даних, науковий експеримент.
Формат курсу	Очний. На кожному занятті з наукового семінару заслуховують одну або дві доповіді. Після доповіді розпочинається її обговорення, у вигляді запитань до доповідача, доповнень, зауважень, побажань. Після цього попередньо призначений студент рецензує доповідь згідно певних критеріїв. В кінці заняття викладач ознайомлює студентів з отриманими балами.
	Проведення практичних/семінарських занять та консультацій для кращого розуміння тем
Теми	Представлено в таблиці нижче. Семінари проводяться для представлення попередніх результатів власних наукових досліджень та узагальнених літературних даних за обраною тематикою наукової роботи.
Підсумковий контроль, форма	Залік в кінці семестру виставляється за результатами поточної успішності.
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з генетики, молекулярної біології, мікробіології біотехнології, достатніх для сприйняття категоріального апарату.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентації, проблемні бесіди, семінари-дискусії на задані теми.
Необхідне обладнання	Персональний комп'ютер, загальноживані комп'ютерні програми і операційні системи, проектор.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: • представлення доповіді - 50 балів, • участь у роботі семінару (участь у дискусії, доповнення тощо) – 30 балів: • рецензування доповіді – 20 балів. Підсумкова максимальна кількість балів 100.

Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

Таблиця

Схема курсу «Магістерський семінар»

	Тема занять (перелік питань)	Термін виконання
	«Аналіз літературних даних та попередні результати власного наукового дослідження»	16 тижнів, впродовж першого семестру з розрахунку 2 аудиторні години на тиждень

Автор:

Наталія ГОЛУБ

"Погоджено"
Голова методичної ради
біологічного факультету

Віталій ГОНЧАРЕНКО

"15" 9 03 2023 р.

Гарант ОПП

Наталія ГОЛУБ

"15" 9 03 2023 р.